

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ „СОЦІОЛОГІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ”

1. Метою вивчення навчальної дисципліни „Соціологія фізичної культури і спорту” є формування знань студентів про соціальні відносини, які включають механізми взаємодії в сфері фізичної культури і спорту, їх роль і місце в житті людини. „Соціологія фізичної культури і спорту” – складова частина соціологічної науки і базується на методології загальної соціології. Суть її полягає в тому, що соціальне життя, до якого відноситься фізична культура і спорт – результат спільної діяльності і взаємодії людей.

Навчальна дисципліна “Соціологія фізичної культури і спорту” взаємопов’язана з такими навчальними дисциплінами: філософія, історія фізичної культури, теорія і методика фізичного виховання, олімпійський і професійний спорт.

2. Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення навчальної дисципліни.

Відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності 017 „Фізична культура і спорт” передбачено формування наступних компетентностей:

- **інтегральна компетентність:** здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів відповідних наук, і характеризується комплексністю і невизначеністю умов;

- **загальні компетенції:** навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність до командної роботи; здатність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загально-культурний рівень;

- **фахові компетенції:** розуміння структури, змісту, характеру і специфіки майбутньої професійної діяльності; використовувати різні методи і прийоми навчання, виховання та соціалізації особистості; здійснювати пошуково-дослідницьку діяльність у галузі фізичної культури та спорту.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА МОДУЛЯМИ ТА ТЕМАМИ

Змістовий модуль 1

Теоретико-методологічні та праксеологічні засади курсу „Соціології фізичної культури і спорту”.

Тема 1. Основні поняття і категорії соціології. Суспільство як специфічний об’єкт пізнання

Об’єкт, предмет і методи соціології. Закони, категорії, функції та структура соціології. Соціологія та її місце в системі сучасних наук. Сутність

та типологія суспільств. Теорії розвитку суспільства. Соціальна структура суспільства. Поняття та види соціальної стратифікації. Соціальна мобільність, її причини та види. Поняття та ознаки громадянського суспільства. Держава і громадянське суспільство. Проблеми становлення громадянського суспільства в Україні.

Тема 2. Соціологія фізичної культури і спорту як наука, її місце в системі наук

Об'єкт, предмет і завдання „Соціології фізичної культури і спорту”. Методи дослідження. Система категорій. „Соціології фізичної культури і спорту” в системі інших спеціальних наук.

Тема 3. Соціологічна концепція фізичної культури і спорту

Фізична культура і спорт як соціальний інститут. Соціальна природа спорту і фізичної культури. Соціальні функції фізичної культури. Специфічні функції спорту. Фізична культура і спорт в житті людини і суспільства. Місце і роль фізичної культури і спорту в соціальних інститутах. Ціннісний потенціал фізичної культури і спорту. Інноваційні компоненти педагогічної системи засвоєння цінностей фізичної культури і спорту. Основні напрями в діяльності ЗМІ з пропаганди цінностей фізичної культури і спорту. Історико-культурологічні передумови виникнення спорту і фізичної культури.

Тема 4. Соціологічні проблеми фізичної культури

Співвідношення соціального і природного в становленні людини. Біологічне і соціальне в формуванні фізичної культури особистості. Соціальні регулятори поведінки людини. Фізична культура – частина культури суспільства. Історичний характер фізичної культури. Соціальні фактори розвитку фізичної культури. Соціально-економічні фактори у розвитку особистості, суспільства. Соціально-політичні фактори у сфері фізичної культури. Культурні цінності фізичної культури в житті сучасного покоління.

Тема 5. Соціологічні проблеми спортивної діяльності

Спорт вищих досягнень і сучасний олімпійський рух. Соціальна роль спорту в розвитку суспільства і особистості. Поняття та періодизація спортивної кар'єри. Основні протиріччя обумовлюючі кризи спортивної кар'єри. Соціалізація спортсменів. Особливості соціальної адаптації спортсменок. Соціальна відповідальність спортсмена.

Тема 6. Методологія і організація КСД у сфері фізичної культури

Поняття КСД. Види дослідження. Етапи проведення КСД. Програма КСД. Особливості програми у різних видах соціологічного дослідження. Основні вимоги до програм соціологічного дослідження. Робочий план КСД. Вибірка у КСД. Вимоги до забезпечення якості вибірки. Аналіз документів як метод КСД. Метод спостереження у соціології. Експеримент у соціологічному дослідженні. Вимоги до анкет і анкетного опитування.

4. Обсяг вивчення навчальної дисципліни:

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік навчання	4	4
Семестр вивчення	8	7, 8
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120	120
Кількість годин навчальних занять	40	16
Лекційні заняття	20	8
Семінарські заняття	20	8

5. Форма семестрового контролю – залік.

6. Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання дисципліни:

Найчук Антон Віталійович, кандидат філософських наук, доцент.

7. Перелік основної літератури:

1. Визитей Н. Н. Социология спорта: курс лекций. – К.: Олимпийская литература, 2005.
2. Волович В. І. Соціологія. – К.: Центр учбової літератури, 2009.
3. Лубышева Л. И. Социология физической культуры и спорта: Учебное пособие. – М: Издательский центр «Академия», 2004.
4. Найчук А. В. Соціологія фізичної культури і спорту: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: видавець Зволейко Г. Д., 2013.